

ชื่อ เรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการประจำกับข้าราชการ
การเมืองระดับท้องถิ่น : กรณีศึกษาเทศบาลนครเชียงใหม่

ผู้เขียน นายพงศ์ สุภาวสิทธิ์

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐ ชพานนท์ ประธานกรรมการ
อาจารย์ ดร.ชนัน อนุมานราชชน กรรมการ
รองศาสตราจารย์สมศักดิ์ เกี้ยวกิ่งแก้ว กรรมการ

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ มุ่งที่จะศึกษาปัญหาความสัมพันธ์ ระหว่าง ข้าราชการ
ประจำกับ ข้าราชการการเมืองระดับท้องถิ่น ในการบริหาร เทศบาลนครเชียงใหม่ เพื่อศึกษา
วิเคราะห์ถึงบทบาทของข้าราชการประจำและข้าราชการการเมืองระดับท้องถิ่นนั้นว่า แต่ละฝ่ายมี
บทบาทของตนอย่างไร และบทบาทเหล่านั้น ก่อให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างไรสภาพ
และปัจจัยอะไรที่เป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้น เช่น บทบาทที่แตกต่างกันของทั้งสอง
ฝ่าย และการมีระบบผู้อุปถัมภ์ และผู้ใต้อุปถัมภ์ในระบบราชการมานาน เป็นต้น

นอกจากวัตถุประสงค์หลักของการศึกษาข้างต้นแล้ว ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาแนว
ทางที่เหมาะสมในการที่จะแก้ไขข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้น ระหว่างข้าราชการประจำกับข้าราชการ
การเมืองในเทศบาลนคร เทศบาลนคร เชียงใหม่ตลอดจนรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาท
ของ ข้าราชการทั้งสองฝ่ายดังกล่าวข้างต้นว่าเป็นอย่างไร

ผลจากการศึกษาพบว่า ปัญหาความสัมพันธ์ ระหว่างข้าราชการประจำ กับข้าราชการการเมืองระดับท้องถิ่น ในเทศบาลนครเชียงใหม่ได้เกิดขึ้น เป็นกรณีขัดแย้งกันจริง โดยมีสาเหตุมาจากแต่ละฝ่ายไม่ปฏิบัติตามปรัชญาประชาธิปไตย คือข้าราชการการเมืองเป็นฝ่ายกำหนดนโยบายให้ข้าราชการประจำรับไปปฏิบัติและข้าราชการประจำเป็นฝ่ายรับนโยบายจากข้าราชการการเมืองไปปฏิบัติ แต่ในทางปฏิบัติจริงปรากฏว่า เมื่อฝ่ายการเมืองมอบนโยบายให้แล้ว ข้าราชการประจำกลับไม่นำไปปฏิบัติหรือปฏิบัติล่าช้า โดยมีข้ออ้างว่าขัดต่อระเบียบกฎหมาย ส่วนข้าราชการการเมืองก็เข้าไปก้าวก่ายงานของข้าราชการประจำ โดยทำตัวเป็นผู้ปฏิบัติงานเสียเอง ทำให้ข้ามขั้นตอนปฏิบัติงานตามระบบงานของทางราชการ อีกกรณีหนึ่งเป็นผลมาจากมีระบบผู้อุปถัมภ์และผู้ใต้อุปถัมภ์อยู่ในระบบราชการทั้งฝ่ายการเมือง และฝ่ายข้าราชการประจำ แม้ว่าในปัจจุบัน ข้าราชการการเมืองกับข้าราชการประจำจะสลับตำแหน่งการเป็นผู้อุปถัมภ์และผู้ใต้อุปถัมภ์ไปมาระหว่างกัน แทนระบบอุปถัมภ์ เดิมที่อยู่ภายใต้การอุปถัมภ์ของข้าราชการประจำฝ่ายเดียวก็ตาม

Independent Study : Problems in the Relationship Between Government
Officials and Political Officers at the Local
Level : A Case Study of Chiang Mai Municipality

Author : Mr. Phong Suphawasit
M.A.(Political Science): Politics and Government

Examining Committee : Assist. Prof. Nat Chaparnond Chairman
Lecturer Dr. Tanun Anumanrajadhon Member
Assoc. Prof. Somsak Keawkingkeo Member

ABSTRACT

The main objective of this study is to investigate the inter-relationships between government officials and political officers of Chiang Mai Municipality at the local level.

The study is oriented to be an analytical study of the roles played by both groups of officials at the local level in order to identify the problems of their inter-relationships, causes and conditions of their conflicts namely, the differences in their roles and the bureaucratic patronage system.

In addition to the above objective, this study also intends to find solutions to the existing conflicts between the two groups of officials of Chiang Mai Municipality through a survey of Chiang Mai's public opinion towards the issues.

It was found that there have been conflicts between government officials and political officers of Chiang Mai Municipality. One of them stems from undemocratic behaviors from both sides. Political officers accused government officials for not carrying out policies as formulated of being slow in carrying it out. On the other hand, government officials blame political officers of interfering with the works of government officials in most cases, ignoring the prevailing official regulations. The other stems from the patronage system that is embedded in the Thai bureaucracy despite the present alternate roles of patron-client between government officials and political officers in stead of the forever form of patron-client relationships in which the government officials played a domineering role.